

УДК 338.246.8:338.436

ПРИНЦИПИ ПОБУДОВИ ТА СТРУКТУРА ЕКОНОМІКО-ОРГАНІЗАЦІЙНОГО МЕХАНІЗМУ ФОРМУВАННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВА

Лубенець І. О., ст. викладач, Запорізький національний університет

Lubenc I. Senior Lecturer, Zaporizhzhya National University

Lubenc I. Construction principles and economic-organizational mechanism's structure of an enterprise economic security formation

Amid uncertainty and fluctuations of the economy, with increasing competition, successful and long-term operation of the enterprise in the market, it is important to take into consideration the organizational and economic mechanism of economic security. It is one of the most important elements of the enterprise's strategic development. To create the relevant conditions for the enterprise's sustainable strategic development it is necessary to develop the scientific foundations of organizational and economic mechanism, as the effective functioning of this mechanism makes it possible to resist successfully to many threats and thus provide high level of economic security. Problems of provision and enterprise's economic security management are research in a big number of academic papers. But despite this, there is a need in further research of a number of issues related to the definition of methodological principles of economic security managerial mechanism. So theoretical aspects of organizational and economic mechanism of economic security construction are studied in the article. Its nature, structure and functions are determined. Subjects, objects and principles of organizational and economic mechanism construction are identified. The improved structure of the organizational and economic mechanism of enterprise's economic security, which includes a unit providing tactical and strategic functional components of economic security, economic and organizational units is proposed. Their interaction feasibility aimed to synchronize and optimize the organizational structure of economic security is analyzed.

Лубенець І. О. Принципи побудови та структура економіко-організаційного механізму формування економічної безпеки підприємства

В умовах невизначеності та кон'юнктурних коливань економіки, при зростанні конкурентної боротьби, для успішного і довготривалого функціонування підприємства на ринку, важливого значення набуває організаційно-економічний механізм формування економічної безпеки. Він є одним з важливих елементів стратегічного розвитку підприємства. Щоб створити необхідні умови для сталого стратегічного розвитку підприємства необхідно розробити наукові основи організаційно-економічного механізму, адже ефективне функціонування такого механізму дало можливість дуже успішно протидіяти численним загрозам і, тим самим, забезпечити високий рівень економічної безпеки підприємства. Дослідженню проблем забезпечення та управління економічною безпекою підприємств приділена велика кількість наукових робіт. Але, не зважаючи на це, потребують подальших наукових досліджень низка питань, пов'язаних з визначенням методичних засад механізму управління економічною безпекою. Тому в роботі досліджено теоретичні аспекти побудови організаційно-економічного механізму економічної безпеки підприємства. Визначено його сутність, структуру та функції. Визначені суб'єкти, об'єкти та принципи побудови організаційно-економічного механізму. Запропоновано вдосконалену структуру організаційно-економічного механізму економічної безпеки підприємства, яка включає в себе блок тактичного та стратегічного забезпечення функціональних складових економічної безпеки, економічний і організаційний блоки, доцільність взаємодії яких полягає у синхронізації та оптимізації організаційної структури управління економічної безпеки підприємства.

Лубенець І. А. Принципы построения и структура экономико-организационного механизма формирования экономической безопасности предприятия

В условиях неопределенности и конъюнктурных колебаний экономики, при росте конкурентной борьбы, для успешного и длительного функционирования предприятия на рынке, важное значение приобретает организационно-экономический механизм формирования экономической безопасности. Он является одним из важных элементов стратегического развития предприятия. Чтобы создать необходимые условия для устойчивого стратегического развития предприятия необходимо разработать научные основы организационно-экономического механизма, ведь эффективное функционирование такого механизма позволило очень успешно противодействовать многочисленным угрозам и, тем самым, обеспечить высокий уровень экономической безопасности предприятия. Исследованию проблем обеспечения и управлению экономической безопасностью предприятий уделено большое количество научных

работ. Но, несмотря на это, требуют дальнейших научных исследований ряд вопросов, связанных с определением методических основ механизма управления экономической безопасностью. Поэтому в работе исследованы теоретические аспекты построения организационно-экономического механизма экономической безопасности предприятия. Определены его сущность, структура и функции. Определены субъекты, объекты и принципы построения организационно-экономического механизма экономической безопасности предприятия, которая включает в себя блок тактического и стратегического обеспечения функциональных составляющих экономической безопасности, экономическое и организационное блоки, целесообразность взаимодействия которых заключается в синхронизации и оптимизации организационной структуры управления экономической безопасности предприятия.

Постановка проблеми. В умовах невизначеності та кон'юнктурних коливань економіки, при зростанні конкурентної боротьби, для успішного функціонування підприємства на ринку, важливого значення набуває організаційно-економічний механізм (ОЕМ) формування економічної безпеки (ЕБ). Він є одним з важливих елементів стратегічного розвитку підприємства. Створення необхідних умов для реалізації процесу формування та управління економічною безпекою обумовлює необхідність розробки наукових основ ОЕМ. Тому системного дослідження потребують теоретичні та прикладні засади формування ОЕМ управління ЕБП як основи їх розвитку у динамічному ринковому середовищі.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питанням забезпечення та управління ЕБП присвячено велику кількість наукових робіт як вітчизняних, так і закордонних вчених, серед яких можна виділити С. М. Ілляшенко [8], М. Мескон [15], Г. В. Козаченко [10], О. Гарафонова [3], О. Коробчин-ський [11], І. Шевченко [20] та ін. Теоретичні основи розробки механізмів управління економічною безпекою можна знайти у наукових трудах О. В. Ареф'євої [1], А. В. Кирієнко [9], О. І. Маслак [14], Р. А. Руденського [18], Л. І. Донець [5], Л. Г. Шемаєвої [19] та ін.

Незважаючи на велику кількість наукових досліджень щодо управління економічною безпекою, потребує подальших досліджень проблема формування ОЕМ управління ЕБП.

Мета і завдання дослідження. Створення необхідних умов для реалізації процесу формування та управління ЕБ обумовлює актуальність вибраної теми дослідження.

Метою статті є розробка теоретично-методичних основ та принципів побудови, визначення функцій та структури ОЕМ формування ЕБП.

Результати дослідження. Управління ЕБП слід розглядати як складову частину загальної системи управління підприємством. Воно має визначати та протидіяти реальним та потенційним загрозам розвитку підприємства та запобігати кризовим ситуаціям, які можуть виникнути в ході господарської діяльності [16, 6, 7, 17]. Необхідно також обґрунтувати принципи, форми, методи та інструменти управління ЕБП.

Так О. Гавриляк розуміє організаційний механізм як перелік деяких складових елементів, які в сукупності створюють організаційну основу певних процесів [2]. Тобто, організаційний механізм розглядається з позиції організаційних та управлінських дій, створення організаційної структури, взаємозв'язків між її елементами, процесами для досягнення основної мети шляхом забезпечення досягнення поставлених цілей тощо.

В економічній науці сформувалося декілька підходів до визначення сутності економічного терміну «механізм забезпечення ЕБП». Так в роботі [5] механізм забезпечення визначають як набір засобів, організація їх використання і контролю для досягнення високого рівня ЕБП.

В свою чергу, Левковець Н. П. вважає, що механізм забезпечення ЕБП є сукупністю нормативно-правових актів, методів, заходів, завдяки яким відбувається дія суб'єкта на об'єкт для створення безпеки та протидії загрозам [13, с 336].

А Шевченко І. Л. трактує механізм забезпечення ЕБП як набір засобів і методів, що, в поєднанні з системою управління та контролю, забезпечують її високий рівень [20, с 131].

В публікаціях можливо зустріти і таке визначення «механізм забезпечення ЕБ це ефективне використання корпоративних ресурсів підприємства для забезпечення його ЕБ. До таких ресурсів автори відносять капітал, персонал, інформацію, технології, техніку та ресурс прав» [4, с 103].

В свою чергу, механізм формування ЕБП, на думку Міщенко С. П., є взаємопов'язаною сукупністю структур, засобів, методів і заходів, які формують безпеку бізнесу. Тут механізм формування розглядається в основному з позиції забезпечення ЕБП, що є його безпосереднім призначенням.

Коробчинський О. Л. розглядає механізм управління ЕБ як комплекс управлінських, страхових, правових, економічних, охоронних, режимних та інших засобів щодо захисту бізнесу від втрат [11, с 42].

Отже, OEM формування ЕБП можна визначити як поєднання мети, цілей, завдань, принципів, методів, функцій, засобів, що дозволяє діагностувати, прогнозувати і контролювати стан ЕБ для прийняття адаптивних рішень щодо розвитку підприємства.

Ведучи мову про розробку і впровадження OEM формування ЕБП, насамперед необхідно визначити його мету, заходи, суб'єкти, об'єкти, принципи, функції та структуру.

Метою OEM формування ЕБ є забезпечення її необхідного рівня задля досягнення підприємством своїх тактичних і стратегічних цілей. Досягнення поставленої мети здійснюється завдяки вирішенню основних організаційно-економічних заходів:

- діагностика стану економічної безпеки;
- планування мети, завдань;
- організація служби економічної безпеки на підприємстві;
- контроль за дотриманням планових показників і аналіз відхилень.

З приводу теоретичного обґрунтування об'єкта OEM у вітчизняній науці сформувався два напрями. Прихильники першого, зокрема колектив авторів на чолі з Оргинським В.Л. [16, с 87] та Зацеркляний М. М. і Мельников О. Ф., об'єктом організаційно-економічного механізму вважають стабільний економічний стан підприємства, як нинішній, так і майбутній [6, с 27].

Другий напрям притримуються Іванюта Т. М. та Заїчковський А. О. [7, с 24], а також Донець Л. І. та Ващенко Н. В. Вони вважають, що об'єктом безпеки є все те, на що спрямована діяльність щодо забезпечення безпеки: види операційної діяльності, майно і ресурси підприємства, персонал, керівництво, акціонери, які володіють комерційною таємницею [5, с 60].

На нашу думку, другий напрям більш точно визначає об'єкт OEM формування ЕБП, оскільки стабільність економічного стану будь-якого суб'єкта господарської діяльності слід розглядати, радше, як ціль, мету, завдання стратегічного характеру, а ніяк не об'єкт OEM формування ЕБП.

Суб'єкти механізму поділяються на внутрішні та зовнішні. Внутрішніми суб'єктами є відповідальні особи, служби, підрозділи, що забезпечують його роботу. Зовнішніми є суб'єкти, які не підпорядковуються керівництву підприємства, але при цьому істотно впливають на стан його економічної безпеки. До них відносять: органи державної влади всіх рівнів, конкуренти, кримінальні структури тощо.

Що стосується основних принципів побудови OEM формування ЕБП то до них можливо віднести такі:

- Принцип доцільності (іфективність роботи механізму безпеки повинна бути вищою від його вартості);
- Принцип своєчасності (ідентифікація загроз економічній безпеці та їх профілактика);
- Принцип плановості (робота щодо забезпечення економічної безпеки

підприємства організовується на основі єдиного плану);

- Принцип комплексності (повне охоплення всіх сфер діяльності підприємства механізмом формування економічної безпеки);
- Принцип неперервності (функціонування механізму на постійній основі, незалежно від наявності загроз економічній безпеці);
- Принцип поєднання гласності та конфіденційності (розмежування інформації на загальнодоступну та таємну. Певна інформація доступна обмеженому колу осіб);
- Принцип взаємодії (постійна узгодженість роботи всіх підрозділів служби безпеки);
- Принцип відповідальності (кожен виконавець несе як персональну відповідальність за результати прийнятих рішень);

Наведений перелік не є вичерпним. Його можливо коригувати, але при цьому слід враховувати, щоб між принципами не було протиріч. Наявність конфліктності принципів породжує збій роботи економіко-організаційного механізму формування економічної безпеки, що може призвести до значних втрат підприємством в рівні економічної безпеки.

Економіко-організаційний механізм формування економічної безпеки підприємства має виконувати такі функції:

- діагностика та оцінка стану досягнутого рівня економічної безпеки;
- аналіз загроз економічній безпеці внутрішнього та зовнішнього походження;
- формування необхідного ресурсного потенціалу для забезпечення економічної безпеки підприємства;
- планування та прогнозування економічної безпеки;
- планування діяльності підприємства.

Що стосується структури економіко-організаційного механізму формування економічної безпеки підприємства то, на нашу думку, узагальнена структура повинна мати такий вид (див. Рис. 1.)

На рисунку видно, що за допомогою OEM відбувається вплив суб'єкта управління підприємством на об'єкт управління.

Власник підприємства встановлює цілі, з урахуванням яких системний аналітик формулює завдання і критерії (кількісний аналіз цілей) для функціональних менеджерів, які на підставі принципів управління виконують функції планування, організації, стимулювання, аналізу та контролю [17, с 383].

У сучасних умовах господарювання будь-яке підприємство для виживання та збереження конкурентних переваг повинно постійно коригувати свою діяльність з урахуванням вимог ринку, оскільки зміна ринкових факторів може призвести до виникнення проблем у підприємства. У зв'язку з цим, підприємство повинно володіти здатністю своєчасно проводити адекватні зміни за допомогою методів адаптації.

Переходячи на вищі стадії розвитку або потрапляючи у кризове становище, підприємство потребує зміни цілей, стратегій та способів їх реалізації. Врахування процесів циклічності розвитку підприємств дозволить керівникам приймати обґрунтовані управлінські рішення у майбутньому.

Запропоновану структуру OEM формування ЕБП умовно поділено на два блоки: економічний та організаційний. У межах економічного блоку реалізуються такі функції OEM: формування мети, цілей, завдань; діагностика рівня економічної безпеки; оцінка стану економічної безпеки; ідентифікація загроз; планування і прогнозування.

На організаційний блок покладено: розробка принципів та створення на підприємстві служби економічної безпеки, збір необхідної інформації та контроль за дотриманням планових показників.

Набір засобів, методів, принципів, функцій, які становлять економічний та організаційний блоки дозволяють отримати найвищий рівень ЕБП.

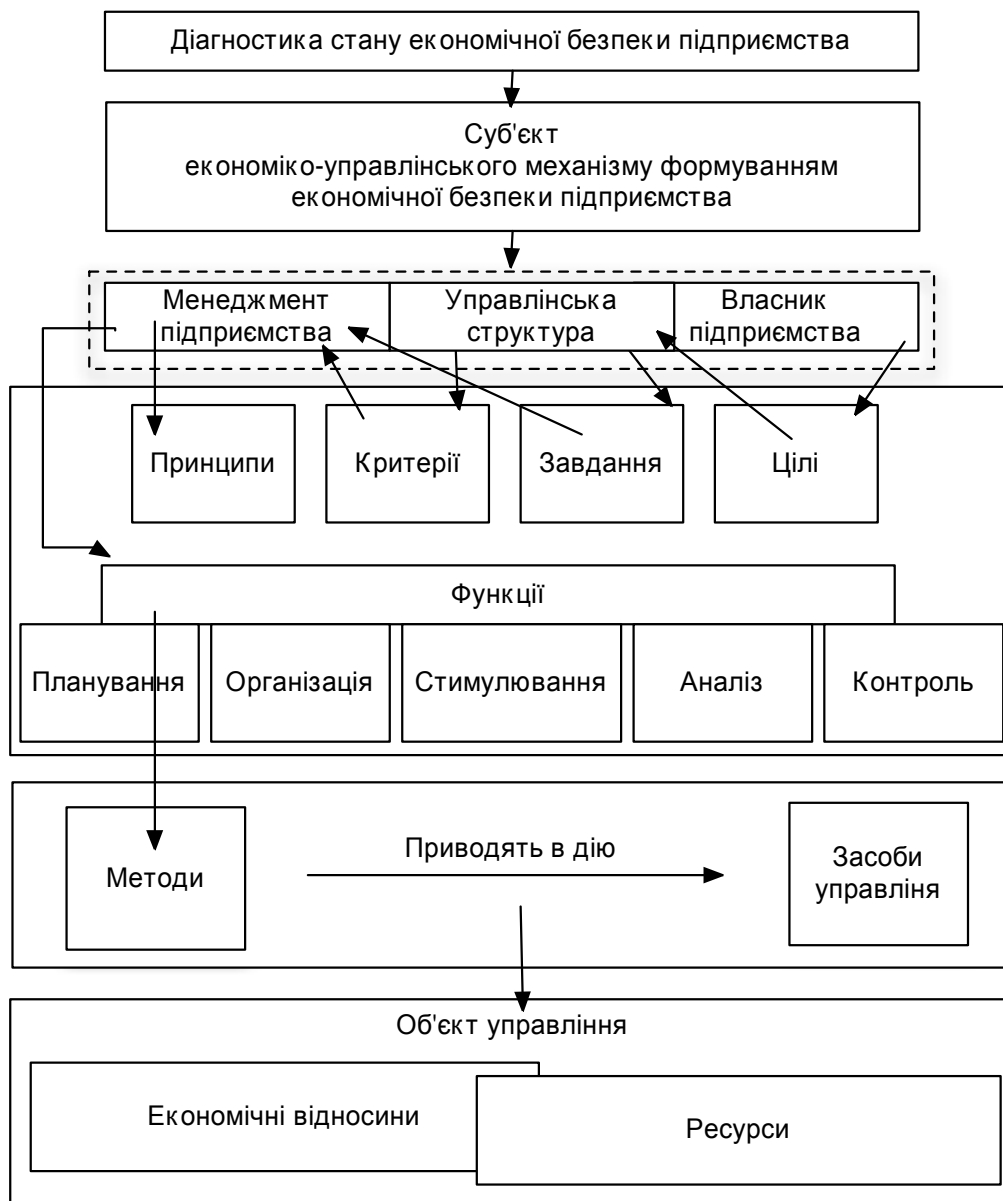

Рис. 1. Структура економіко-організаційного механізму формування економічної безпеки підприємств

Тактичне забезпечення ресурсної складової економічної безпеки полягає у ефективному та раціональному використанні ресурсного потенціалу підприємства, що включає ресурсозбереження, високу продуктивність ресурсів та її позитивну динаміку тощо.

Для тактичного забезпечення фінансової складової економічної безпеки проявляється у постійному підтриманні ліквідності, платоспроможності, фінансової стійкості, прибутковості підприємства вище нормативного рівня, а у разі погіршення фінансового стану - у подоланні кризових процесів. При цьому, тактичне забезпечення інноваційної складової економічної безпеки підприємства полягає в адаптації виробничої діяльності до нововведень.

Отже, тактичне забезпечення економічної безпеки підприємств є постійним процесом моніторингу та оцінювання фактичного стану функціонування її ресурсної, фінансової та інноваційної складових з використанням інтегрального показника діагностики рівня економічної безпеки. На основі результатів оцінювання приймаються

тактичні управлінські рішення та розробляються програми їх реалізації на рівні управлінського персоналу підприємства.

Метою стратегічного забезпечення економічної безпеки підприємств є адаптація підприємства до ринкової кон'юнктури, підвищення рівня прибутковості, відповідності техніко-технологічної бази технологічному прогресу тощо. Стратегічне забезпечення фінансової складової економічної безпеки полягає у підвищенні рівня прибутковості підприємства та забезпеченні максимального прибутку, за інших рівних умов, на перспективу, шляхом підтримання фінансової безпеки. Стратегічне забезпечення інноваційної складової ЕБ відображає відповідність розвитку підприємства технологічному прогресу, яка полягає, насамперед, в інтенсифікації виробничо-господарської діяльності для підвищення якості товару та задоволення потреб споживачів тощо.

Висновки. Отже, підприємство за своєю економічною природою є організаційно-економічною системою яка функціонує в умовах невизначеності та ризику, залучає ресурси для створення доданої вартості.

У зв'язку з цим, важливого значення набуває процес забезпечення ЕБ на рівні підприємства, у тому числі розробка OEM її формування. Головна мета функціонування такого механізму полягає у забезпеченні високого рівня економічної безпеки для досягнення підприємством тактичних і стратегічних цілей.

Запропонована структура OEM формування ЕБ підприємства, яка, крім блоку тактичного та стратегічного забезпечення функціональних складових ЕБ, включає в себе економічний блок який тісно взаємодіє з організаційним блоком. Доцільність взаємодії цих блоків полягає у синхронізації та оптимізації організаційної структури управління ЕБП.

Список використаних джерел:

1. Ареф'єва О. В. Планування економічної безпеки підприємств / О. В. Ареф'єва, Т. Б. Кузенко. — К: Європейський університет, 2004. — 170 с.
2. Гавриляк О. Організаційний механізм управління діяльністю підприємства / Ольга Гавриляк // Електронний науковий вісник «Керівник.інфо» [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://kerivnyk.info/2012/04/gavryljak.html>. — Назва з екрану.
3. Гарафонова О.І. Концептуальні підходи до організаційного механізму реструктуризації інтегрованих корпоративних структур / О. І. Гарафонова // ІІ Міжнародна періодична науково-практична конференція «Альянс наук: учений — ученому»: [збірник наукових праць]. — Том 1. — Дніпропетровськ: НАУ «Ера», 2005. — С. 24-27.
4. Гончаренко Л.П. Управление безопасностью: [учебное пособие] / Л. П. Гончаренко, Е. С. Куценко - М.: КНОРУС, 2005. - 272 с.
5. Донець Л. І. Економічна безпека підприємства: [навчальний посібник] / Л. І. Донець, Н. В. Ващенко. — К: Центр учбової літератури, 2008. — 240 с
6. Зацеркляний М. М. Основи економічної безпеки: [навчальний посібник] / М. М. Зацеркляний, О. Ф. Мельников. - К: КНТ, 2009. - 337 с.
7. Іванюта Т. М. Економічна безпека підприємства: [навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл.] / Т. М. Іванюта, А. О. Заїчковський. — К: Центр учбової літератури, 2009. — 256 с.
8. Ильяшенко, С. Н. Составляющие экономической безопасности предприятия и подходы к их оценке / С. Н. Ильяшенко // Актуальні проблеми економіки. — 2003. — №3. - С. 12-19.
9. Кирієнко А. В. Механізм досягнення і підтримки економічної безпеки підприємства : автореф. дис. канд. екон. наук : 08.06.01 «Економіка підприємства й організація виробництва» / А.В. Кирієнко. - Київ, 2000. - 19 с.
10. Козаченко, Г. В. Экономическая безопасность предприятия: сущность и

механізм забезпечення: монографія / Г. В. Козаченко, В. П. Пономарев, А. Н. Ляшенко. — К: Либра, 2003. - 280 с.

11. Коробчинський О.Л. Методика формування системи економічної безпеки підприємства / О. Л. Коробчинський // Актуальні проблеми економіки. — 2009. — №4(94). - С 41-45.

12. Крисько Ж. Л. Адаптація підприємства до зовнішнього середовища через механізм реструктуризації / ЖЛ. Крисько // Галицький економічний вісник. — 2009. — No 2. - С. 38-42.

13. Левковець Н. П. Принципи забезпечення економічної безпеки підприємства / Н. П. Левковець // Науковий журнал «Управління проектами, системний аналіз і логістика». - 2008. - No 5. - С. 333-336.

14. Маслак О. І. Підходи до оцінювання рівня економічної безпеки підприємств / О. І. Маслак, Н. Є. Гришко // Вісник Кременчуцького національного університету ім. М. Остроградського. - Кременчук, 2011. - Вип. 6 (71). - С 183-187.

15. Основы менеджмента / М. Х. Мескон, М. Альберт, Ф. Хедоури; пер. с англ. М. А. Майорова, Э. В. Шустер. - М.: Дело, 1993. - 702 с.

16. Економічна безпека підприємств, організацій та установ: [навч. пос. для студ. вищ. навч. закл.] / [В. Л. Оргинський, І. С. Керницький, З. Б. Живко та ін.]. — К: Правова єдність, 2009. - 544 с

17. Прохорова В. В. Економічний розвиток підприємств: теоретико-методологічний підхід: [монографія] / В. В. Прохорова. — Харків: УкрДАЗТ, 2010. — 523 с

18. Антисипативное управление сложными экономическими системами: модели, методы, инструменты: монографія / Р. А. Руденский; [научн. ред. проф. Ю. Г. Лысенко].-Донецк Юго-Восток, 2009-257с.

19. Шемаєва Л. Г. Економічна безпека підприємств у стратегічній взаємодії з суб'єктами зовнішнього середовища : автореф. дис.... д-ра екон. наук: 21.04.02 «Економічна безпека суб'єктів господарської діяльності» / Л. Г. Шемаєва. - Київ, 2010. - 42 с.

20. Шевченко І. Л. Особливості формування механізму забезпечення економічної безпеки металургійних підприємств / І. Л. Шевченко // Стратегія економічного розвитку України. - 2009. - Вип. 24-25. - С 128-134.

References:

1. Aref'ieva, O.V., and Kuzenko.T. B.Planuvannya ekonomichnoi bezpeky pidpriemstv [Planning of economic security]. Kyiv:Vyd-vo Yevropeiskoho un-tu, 2005.

2. Navryliak, O. (2012), "Organizational management mechanism of the enterprise Elektronnyj naukovyj visnyk "Kerivnyk.info available at: <http://kerivnyk.info/2012/04/gavryljak.html>, (Accessed 31 Aug 2013).

3. Harafonova, O. I. (2005), «Conceptual approaches to organizational restructuring mechanism integrated corporate structures», II mizhnarodna periodychna naukovo-praktychna konferentsiia [Second periodic international scientific and practical conference], Al'jans nauk: uchenyj — uchenomu [Alliance of Science: Scientist — for Scientist], NAU «Era», Dnipropetrovs'k, Ukraine, pp. 24-27.

4. Honcharenko, L. P. and Kutsenko E. S. (2005), Upravlenye bezopasnost'iu [Security management], KNORUS, Moscow, Russia.

5. Donets', L.I. and Vaschenko, N.V. (2008), Ekonomichna bezpeka pidpriemstva [Economic security of enterprise], Tsentruchbovoiliteratury, Kyiv, Ukraine.

6. Zatserklianyj, M.M. and Mel'nykov, O.F. (2009), Osnovy ekonomichnoi bezpeky [Fundamentals of economic security], KNT, Kyiv, Ukraine.

7. Ivaniuta, T.M. and Zaichkovs'kyj, A.O. (2009), Ekonomichna bezpeka pidpriemstva [The economic security of enterprise], Tsentr uchbovoi literatury, Kyiv, Ukraine.

8. Illiashenko, S. M. "Ekonomichna bezpeka pidpriemstva" [Economic security]. In *Ekonomika pidpriemstva*. Sumy: Universytetska knyha, 2012.
9. Kiriienko, A. V. "Mekhanizm dosiahnennia i pidtrymky ekonomichnoi bezpeky pidpriemstva" [The mechanism to achieve and maintain economic security]. *Avtoref. dys.... kand. ekon. nauk: 08.06.01, 2000*. - 19 c.
10. Kozachenko, A.V., Ponomarev, V.P. and Liashenko, A.V. (2003), *Jekonomicheskaja bezopasnost' predpriyatija: sushhnost' i mehanizm obespechenija* [The economic security of the enterprise: the nature and mechanism for ensuring], Lybra, Kyiv, Ukraine.
11. Korobchyns'kyj, O. L. (2009) "Method of formation the system of enterprise economic security *Aktual'ni problemy ekonomiky*, vol. 4(94), pp. 41-45.
12. Krys'ko, Zh. L. (2009), "Adaptation of enterprise to the external environment through the mechanism of restructuring *Halyts'kyj ekonomichnyj visnyk*, vol. 2, pp. 38—42.
13. Levkovets', N.P. (2008), "Principles providing economic security of enterprise *Naukovyj zhurnal "Upravlinnia proektamy, systemnyj analiz i lohistyka—* vol. 5, pp. 333—336.
14. Maslak O. I. *Pidhody do ocinuvannja rivna ekonomichnoi bezpeky pidpriemstv* [Approaches to the evaluation of economic security companies] Kremenchug, 2011. - №6 - pp 183-187.
15. Meskon M. H., M. Albert, F. Hedoury *Osnovy menedgmenta* [Fundamentals of management] Moscow, 1993. - 702 c.
16. Ortyns'kyj, V.L., Kernys't'kyj, I.S. and Zhyvko, Z.B. (2009), *Ekonomichna bezpeka pidpriemstv, orhanizatsij ta ustanov* [The economic security of enterprises, organizations and establishments], *Pravova iedni-st'*, Kyiv, Ukraine.
17. Prokhorova, V.V. (2010), *Ekonomichnyj rozvytok pidpriemstv: teoretyko-metodolohichnyj pidkhid* [The economic development of enterprises: theoretical and methodological approach], UkrDAZT, Kharkiv, Ukraine.
18. *Anticipativnoe upravlenie slozhnymi ekonomicheskimi sistemami: modeli, metody, instrumenty: monografija/ R. A. Rudenskij*; [18. Antisipativ management of complex economic systems: models, methods, tools: monograph] - Doneck Ugo-Vostok, 2009 - 257c.
19. Shemaeva L. G. *Ekonomichna bezpeka pidpriemstv u strategichnij vzaemodii z subjektami zovnishnogo seredovisha* [Economic security in a strategic interaction with the subjects of the environment]: *Avtoref. dys.... dokt. ekon. nauk: 21.04.02, 2010*. - 42 c.
20. Shevchenko, I. L. (2009), "Features of the formation of a mechanism to ensure the economic security of metallurgical enterprises *Stratehiia ekonomichnoho rozvytku Ukrainy*, vol. 24-25, pp. 128-134.

Keywords: organizational and economic mechanism (OEM) of enterprise`s economic security management (EES), OEM construction principles of EES management, OEM functions of EES management, OEM structure of EES management.

Ключові слова: організаційно-економічний механізм (ОЕМ) управління економічною безпекою підприємства (ЕБП), принципи побудови ОЕМ управління ЕБП, функції ОЕМ управління ЕБП, структура ОЕМ управління ЕБП.

Ключевые слова: организационно-экономический механизм (ОЕМ) управления экономической безопасностью предприятия (ЭБП), принципы построения ОЕМ управления безопасности предприятия, функции ОЕМ управления безопасностью предприятия, структура ОЕМ управления безопасностью предприятия.